



LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. birželio 5 d. Nr. 21RE1- (AG1-197/09-2026)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės (posėdžio pirmininkė, pranešėja), Lionelos Gelmanienės, ir Birutės Pranevičienės, sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei, dalyvaujant pareiškėjai X. X., atsakovės Kauno miesto savivaldybės atstovei Z. S., viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos X. X. patikslintą skundą atsakovei Kauno miesto savivaldybei dėl Kauno miesto savivaldybės mero 2026-04-17 rašto Nr. R-1110 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus, trečiasis suinteresuotas asmuo byloje X. Y.,

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja X. X. patikslintu skundu Komisijos prašo panaikinti Kauno miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) 2026-04-17 raštą Nr. R-1110 (toliau – Skundžiamas raštas) ir įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą, įvertinant po genėjimo paaiškėjusią faktinę medžio būklę, esant poreikiui, įpareigoti atlikti papildomą specialistų ekspertinį medžio būklės vertinimą.

Pareiškėja patikslintame skunde nurodo, kad kreipėsi į Savivaldybę su prašymu leisti nukirsti sklype, adresu (duomenys neskelbtini), unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), kadastrinis Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Žemės sklypas) augančią seną liepą, kuri, pareiškėjos vertinimu, yra avarinės būklės ir kelia pavojų žmonių saugumui bei turtui.

Paaiškina, kad Kauno Savivaldybė priėmė Skundžiamą raštą, kuriuo nusprendė neleisti medžio nukirsti ir leido atlikti tik intensyvų genėjimą. Šis nurodymas buvo įvykdytas – liepa buvo apgenėta. Po genėjimo paaiškėjo naujos reikšmingos aplinkybės: viršutinėje medžio dalyje rastos trys didelės ertmės, o kamieno ir lajos viršutinė dalis yra stipriai pažeista puvinio. Tai patvirtina, kad medis yra prastos fitosanitarinės būklės, nestabilus ir gali kelti realų pavojų žmonėms, pastatams bei kitam turtui. 2023 m. per vėtrą lūžus šakai buvo nutrauktas elektros laidas ir apgadinta transporto priemonė. Atstumas iki gyvenamojo namo nuo senos liepos yra vos 3 m. Keliamas realus pavojus namui. Savivaldybė nepakankamai įvertino faktines aplinkybes ir realią medžio būklę. Medžio būklė buvo vertinama 78 cm aukštyje, puvinys yra viršutinėje liepos dalyje.

Posėdžio metu papildomai paaiškino, kad liepos intensyvų genėjimą atlikę darbuotojai informavo apie medžio puvinį ir ertmes. Taip pat paaiškėjo, kad liepos šaknys gadina gyvenamojo namo pamatus. Pareiškėja ketina įsivesti dujas, tačiau tam trukdo liepos šaknys. Savo lėšomis neužsakė liepos būklės ekspertizės, nes tokia ekspertizė yra brangi.

Atsakovė Kauno miesto savivaldybė atsiliepimu į patikslintą skundą prašo patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į patikslintą skundą nurodo, kad pareiškėja 2026-03-17 prašymu (toliau – Prašymas) kreipėsi į Savivaldybės merą, prašydama leisti kirsti, kitaip pašalinti liepą, kurios

skersmuo 1,3 m aukštyje 65 cm, iš augimo vietos Žemės sklype. Pareiškėja Prašyme, be kita ko, nurodė, kad liepos kamienas yra palinkęs kaimynų namo link ir kelia grėsmę jų turtui, liepos šakos liečia aukštos įtampos elektros laidus; medžio kamienas yra supuvęs, šaknys išsidriekusi po gyvenamuoju namu, dėl to kenčia namo pamatai; 2023 m. per vėtrą lūžus liepos šakai, buvo apgadinta transporto priemonė, draudimo bendrovė žalos neatlygino, lūžus šakai ir užkritus ant aukštos įtampos laidų kyla grėsmė žmonių gyvybei. Savivaldybės meras 2026-04-13 leidimu kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius Nr. 36-6-72 (*toliau – Leidimas*) leido pareiškėjai „intensyviai genėti (saugumo užtikrinimui atlikti nustuobrinimo pjūvius, atliekant simetrišką lajos siaurinimą žeminimą, lają žeminti trumpinant ne daugiau kaip 5-6 m viršūnės, šalinti visus amalus)“. Savivaldybės mero 2026-04-17 raštu pareiškėja informuota apie atsisakymą išduoti leidimą saugotino medžio kirtimui ir išduotą leidimą intensyviai jo genėjimui, kompaktiškos lajos suformavimui, viršūnės trumpinimui (5-6 m), visų amalų šalinimui (Leidimas pridėtas prie rašto).

Paaishkina, kad Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas (*toliau – Želdynų įstatymas*) nustato želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, taip pat visuomeninius santykius, užtikrinančius kraštovaizdžio ir urbanistinės aplinkos savitumą ir kokybę. Šio įstatymo 2 straipsnio 12 dalyje nurodyta, kad saugotini želdiniai – medžiai ir krūmai, atitinkantys Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus augimo vietos, rūšies ir matmenų kriterijus, pagal kuriuos medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams, ir (ar) savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimu saugotinais paskelbti dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai, kuriems kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti reikalingas leidimas ar sprendimas. Pagal Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-03-12 nutarimu Nr. 206 „Dėl kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, patvirtinimo“ (*toliau – Kriterijai*), 11 punktą saugotiniams želdiniams priskiriami 12 cm ir didesnio skersmens ąžuolai, uosiai, klevai, skroblai, skirpstai, guobos, bukai, vinkšnos, pušys, eglės, maumedžiai, pocūgės, kėniai, beržai, juodalksniai, liepos, gluosniai, šermukšniai, riešutmedžiai, kaštonai, miškinės obelys, miškinės kriaušės, augantys miestų, miestelių gatvėse.

Paaishkina, kad želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, želdynų kūrimas ir želdinių veisimas organizuojami laikantis Želdynų įstatymo 3 straipsnyje nurodytų principų. Želdinių priežiūros ir tvarkymo darbai vykdomi vadovaujantis Želdynų įstatymu, Medžių ir krūmų priežiūros, vandens telkinių, esančių želdynuose, apsaugos, vejų ir gėlynų priežiūros taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008-01-18 įsakymu Nr. D1-45 „Dėl Medžių ir krūmų priežiūros, vandens telkinių, esančių želdynuose, apsaugos, vejų ir gėlynų priežiūros taisyklių patvirtinimo“ (*toliau – Taisyklės*) bei Leidimų kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius išdavimo, prašymų perskaičiuoti želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją nagrinėjimo ir sumokėtos kompensacijos grąžinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Kauno miesto savivaldybės tarybos 2025-11-11 sprendimu Nr. T-864 „Dėl leidimų kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius išdavimo, prašymų perskaičiuoti želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją nagrinėjimo ir sumokėtos kompensacijos grąžinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (*toliau – Aprašas*).

Nurodo, kad Prašymo pagrindu, atsakovės Aplinkos apsaugos skyriaus specialistas 2026-03-20 nuvažiavo į vietą ir apžiūrėjo prašomą pašalinti saugotiną želdinį. Nustatė, kad pagal Kriterijų priedo 11 punktą, Prašyme nurodyta liepa yra priskiriama saugotiniams želdiniams. Vertindamas pareiškėjos Prašyme nurodytas aplinkybes, dėl kurių būtų pagrindas spręsti, ar šalinti prašomą saugotiną želdinį ar ne, specialistas vadovavosi Aprašo 17 punktu, kuriame įtvirtinta, kad sprendžiant klausimą dėl būtinybės kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius prioritetas teikiamas esamų sveikų, gyvybingų, estetiniu ir ekologiniu požiūriu vertingų, perspektyvių želdinių išsaugojimui, jei reikia, – pasiūloma juos genėti. Leidimą kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius Institucija išduoda ar priima įsitikinusi, kad šie želdiniai kelia fizinį pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ir eismo saugumui, ligų ar kenkėjų židinių susidarymo pavojų arba nėra kitų priimtinių alternatyvių sprendimų išsaugoti želdinius statant ar rekonstruojant statinius.

Akcentuoja, kad nagrinėjamu atveju, atsakovės Aplinkos apsaugos skyrius, gavęs privačios žemės sklypo savininkės (pareiškėjos) tinkamai užpildytą prašymą, nepraleidus 20 darbo dienų termino, patikrino, ar prašomas saugotino želdinio kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas yra būtinas, atliko Prašyme nurodyto saugotino želdinio apžiūrą vietoje ir, nustatęs, kad saugotino želdinio būklė nėra bloga (avarinė), želdinys neapimtas akivaizdžių ligos požymių, nekelia fizinio pavojaus gyventojams, jų turtui, rengė motyvuotą atsakymą atsisakyti išduoti leidimą kirsti želdinį.

Pabrėžia, kad atsižvelgiant į pareiškėjos skunde Komisijai pateiktas aplinkybes, kad apgenėjus saugotiną medį paaiškėjo naujos aplinkybės: viršutinėje medžio dalyje rastos trys didelės ertmės, o kamieno ir lajos viršutinė dalis yra stipriai pažeista puvinio, atsakovės Aplinkos apsaugos skyriaus specialistas pakartotinai 2026-05-18 apžiūrėjo liepą. Vizualiai apžiūrėjus saugotiną medį jo avarinė būklė nenustatyta, saugumui užtikrinti Leidime numatyti darbai jau yra atlikti. Pakartotinai nustatyta, kad pagrindo išduoti leidimą saugotino želdinio kirtimui nėra. Lankymųsi metu atlikta saugotino medžio fotofiksacija.

Akcentuoja, kad atsižvelgiant į galiojančių teisės aktų nuostatas, prieš Savivaldybės merui priimant sprendimą kirsti saugotiną želdinį, Aplinkos apsaugos skyriaus specialistas įvertina situaciją, pateikto prašymo aplinkybes bei želdinio būklę, atlieka visus veiksmus, būtinus pagal Aprašo nuostatas. Šiuo atveju aptariamais veiksmais buvo atlikti ir nenustatytas pagrindas prašomą liepą nukirsti, kuomet ji nėra blogos (avarinės) būklės ir nekelia jokio pavojaus gyventojams, jų turtui.

Atkreipia dėmesį, kad pagal Želdynų įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktą, želdynų ir želdinių savininkai privalo saugoti želdynus ir želdinius, tinkamai juos prižiūrėti ir tvarkyti, užtikrinti želdinių gerovę. Želdinių priežiūros ir tvarkymo darbai atliekami teikiant prioritetą želdinių gerovės užtikrinimui ir kitiems Želdynų įstatyme numatytiems principams, išskyrus atvejus, kurie yra objektyviai pagrįsti ir teikiantys pagrindus tokį želdinį atitinkamai tvarkyti.

Savivaldybės nuomone, pareiškėjos individualus interesas negali būti viršesnis ar reikšmingesnis už Želdynų įstatymo nuostatas, kuriomis siekiama želdynais ir želdiniais gerinti aplinkos kokybę, tenkinti visuomenės sveikos gyvensenos ir rekreacijos poreikius, želdynus ir želdinius išsaugoti kaip estetiškai, ekologiškai, istoriškai ir kultūrai svarbius kraštovaizdžio elementus.

Savivaldybės vertinimu, Skundžiamas raštas atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (*toliau – VAI*) 10 straipsnio reikalavimus.

Pasisakydama dėl pareiškėjos reikalavimo *esant poreikiui, įpareigoti atlikti papildomą specialistų ekspertinį medžio būklės vertinimą*, pažymi, kad šis reikalavimas nepriskirtinas Želdynų įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nurodytiems atvejams, todėl atmestinas. Jeigu pareiškėja pageidauja atlikti saugotino medžio (liepos) būklės ekspertizę, šią ekspertizę turėtų atlikti savo lėšomis.

Akcentuoja, kad Savivaldybės Aplinkos apsaugos skyriaus specialistas 2026-05-18 atliko pakartotinę saugotino medžio (liepos) apžiūrą po jo intensyvaus genėjimo pagal išduotą Leidimą ir nenustatė jokių želdinio blogos (avarinės) būklės požymių. Taigi, du kartus apžiūrėjus saugotiną želdinį ir nenustačius jo blogos (avarinės) būklės požymių, pareiškėjos skunde nurodytas prašymas įpareigoti Savivaldybę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos Prašymą, įvertinant po genėjimo paaiškęsias faktinę medžio būklę, turėtų būti atmestas kaip nepagrįstas.

Posėdžio metu atsakovės atstovė palaikė atsiliiepime į skundą išdėstytą Savivaldybės poziciją.

Trečiasis suinteresuotas asmuo atsiliiepimo į pareiškėjos patikslintą skundą nepateikė, procesiniai dokumentai buvo įteikti tinkamai.

Skundas atmestinas

Byloje kilo ginčas dėl Skundžiamo rašto teisėtumo ir pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad:

1. Pareiškėja 2026-03-17 Prašymu kreipėsi į Savivaldybės merą, prašydama leisti kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus medžius ir krūmus Žemės sklype. Numatoma kirsti liepą, kurios 1,30 m aukštyje skersmuo 65 cm. Prašyme nurodė, kad medžio kamienas palinkęs kaimynų namo link ir kelia grėsmę jų turtui. Liepos šakos liečia aukštos įtampas

elektros laidus, šaknys išsidriekusios po gyvenamuoju namu. 2023 m. per vėtrą lūžus liepos šakai, buvo apgadinta transporto priemonė. Liepos šakos virš transporto priemonių, stovinčių po medžiu, kelia grėsmę turtui. Atstumas iki namo apie 3 m, bet kokios vėtros metu kelia realų pavojų turtui, žmonių gyvybei.

2. Atsakovė Leidimu pagal pareiškėjos Prašymą, leido Žemės sklype intensyviai genėti liepos medį (saugumo užtikrinimui atlikti nustuobrinimo pjūvius, atliekant simetrišką lajos siaurinimą žeminimą, lają žeminti trumpinant ne daugiau kaip 5-6 m viršūnės, šalinti visus amalus).

3. Atsakovės meras Skundžiamu raštu atsisakė išduoti leidimą liepos medžio kirtimui, o išdavė leidimą intensyviai jo genėjimui, kompaktiškos lajos suformavimui, viršūnės trumpinimui (5-6 m), visų amalų šalinimui, todėl, kad apžiūros metu fizinio pavojaus požymių nenustatyta, nes šiam medžiui nenustatyta bloga (avarinė) būklė ar, kad minėtas medis keltų pavojų.

Skundžiamame rašte išaiškino, kad vadovaujantis Kriterijais, liepos medis priskiriamas saugotiniams želdiniams ir pagal Želdinių įstatymo 13 straipsnio 1 dalį, saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius ir sumokėjus savivaldybės vykdomosios institucijos apskaičiuotą želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją. Pažymėjo, kad vadovaujantis Aprašo 17 punktu, sprendžiant klausimą dėl būtinybės kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius Savivaldybės vykdomoji institucija prioritetą teikia esamų sveikų, gyvybingų, estetiniu ir ekologiniu požiūriu vertingų, perspektyvių želdinių išsaugojimui, jei reikia, – pasiūlo juos genėti. Leidimą ar sprendimą šalinti želdinius Institucija išduoda ar priima įsitikinusi, kad šie želdiniai kelia fizinį pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ir eismo saugumui, ligų ar kenkėjų židinių susidarymo pavojų arba nėra kitų priimtinių alternatyvių sprendimų išsaugoti želdinius statant ar rekonstruojant statinius.

4. Atsiliepimo į skundą duomenimis, atsakovės Aplinkos apsaugos skyriaus specialistas pakartotinai 2026-05-18 apžiūrėjo liepą. Vizualiai apžiūrėjus saugotiną medį jo avarinės būklės nenustatė, nurodė, kad saugumui užtikrinti Leidime numatyti darbai jau yra atlikti; pakartotinai nustatė, kad pagrindo išduoti leidimą saugotino želdinio kirtimui nėra. Atlikta liepos fotofiksacija.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Želdinių įstatymas, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (toliau – VSI), Kriterijai, Aprašas, taip pat taikomos VAI nuostatos.

Atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje (taip pat priimdama administracinius aktus) privalo vadovautis ir VAI nuostatomis. VAI 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas, reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodymas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

VSI 6 straipsnio 26 punkte nustatyta, kad kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimas ir apskaita, atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimo, šių sklypų kadastro duomenų nustatymo ir jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą organizavimas yra savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos).

Pagal Želdynų įstatymo 2 straipsnio 12 dalį, saugotini želdiniai – medžiai ir krūmai, atitinkantys Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus augimo vietos, rūšies ir matmenų kriterijus, pagal kuriuos medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams, ir (ar) savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimu saugotinais paskelbti dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai, kuriems kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti reikalingas leidimas ar sprendimas.

Vienas iš principų, pagal kuriuos organizuojami želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, želdynų kūrimas ir želdinių veisimas yra tęstinumo principas, kuris apibrėžiamas kaip – užtikrinant praeityje susiformavusių ir suformuotų želdynų ir pavienių želdinių, istorinių želdynų ir

juose arba greta jų esančių pastatų ansamblių ar kompleksų vientisumą, atsižvelgiant į želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo tradicijas, kuo ilgiau palaikyti brandžių medžių gyvybingumą (Želdynų įstatymo 3 straipsnio 4 punktas).

Pagal Želdynų įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punktą, Vyriausybė tvirtina kriterijus, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams.

Vadovaujantis Želdynų įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu, savivaldybių atstovaujamosios institucijos tvirtina savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisykles.

Želdynų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 10 punkte nurodoma, kad savivaldybės vykdomosios institucijos kompetencija yra išduoti leidimus ir priimti sprendimus kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius.

Želdynų įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius ar vadovaujantis galiojančiu savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu dėl saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo <...>. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyti atvejai, kada saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima be leidimo ar sprendimo.

Vadovaudamasis Želdynų įstatymo 13 straipsnio 5 dalimi, privačios žemės sklypo savininkas, valdytojas ar naudotojas, ketinantis kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, savivaldybės vykdomajai institucijai pateikia prašymą dėl leidimo išdavimo. Savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi tinkamai užpildytą prašymą, per 20 darbo dienų nuo jo gavimo dienos patikrina, ar numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas neprieštarauja savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, ir privačios žemės sklypo savininkui išduoda leidimą, kuriame nurodo želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydį, arba, nustačiusi, kad numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas prieštarauja savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, motyvuotai atsisako jį išduoti ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja privačios žemės sklypo savininką <...>.

Saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo, šių darbų vykdymo, leidimų atlikti šiuos darbus išdavimo, želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos perskaičiavimo ir sumokėtos kompensacijos grąžinimo tvarką nustato Aprašas (1 punktas).

Aprašo 4 punktas reglamentuoja, kad saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint Savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (toliau – Leidimas), išduotą pagal Aprašo 1 priede nustatytą formą, ar vadovaujantis galiojančiu Institucijos sprendimu kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (toliau – Sprendimas), išduotą pagal Aprašo 2 priede nustatytą formą, <...>.

Privačios žemės sklypo savininkas ar valstybinės žemės sklypo valdytojas dėl Leidimo išdavimo pateikia Institucijai Aprašo 3 priede nustatytos formos prašymą (toliau – Prašymas) (6 punktas).

Aplinkos apsaugos skyrius, gavęs privačios žemės sklypo savininko <...> tinkamai užpildytą Prašymą, per 20 darbo dienų nuo jo gavimo dienos patikrina, ar numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas neprieštarauja Savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, Savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams. Aplinkos apsaugos skyriaus specialistas atlieka Prašyme nurodytų saugotinių želdinių apžiūrą vietoje ir apskaičiuoja pašalinamų želdinių atkuriamąją vertę. Aplinkos apsaugos skyrius gautus duomenis (Prašymą su priedais, apskaičiuotą želdinių atkuriamąją vertę) teikia Institucijai, kuri išduoda Leidimą privačios žemės sklypo savininkui, nurodydama želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydį, arba, nustačiusi, kad numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas prieštarauja Savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, Savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens

kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, motyvuotai atsisako jį išduoti ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja privačios žemės sklypo savininką (8 punktas).

Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė privaloma ir Aplinkos apsaugos skyrius turi gauti želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą, kai: numatoma pertvarkyti didesnius kaip 1 hektaro ploto viešuosius želdynus urbanizuotose teritorijose; numatoma kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos gatvių želdinius ilgesniame kaip 100 m gatvės ruože, kai numatomame pertvarkyti gatvės ruože auga 10 ir daugiau saugotinių želdinių; suinteresuotos visuomenės reikalavimu, kai pateikiamas rašytinis prašymas Institucijai dėl numatomų tvarkyti viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo, kurį pasirašė ne mažiau kaip 100 asmenų, kai numatoma kirsti viešuosius želdinius miesto teritorijoje (Aprašo 13 punkto 13.1. – 13.3. papunkčiai). Aprašo 14 punkte įtvirtinta suinteresuotos visuomenės teisė savo iniciatyva užsakyti viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizę, kai jos atlikti neprivaloma, ir pateikti raštu ekspertizės išvadą Institucijai.

Sprendžiant klausimą dėl būtinybės kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius, Komisija ir Institucija prioritetą teikia esamų sveikų, gyvybingų, estetiniu ir ekologiniu požiūriu vertingų, perspektyvių želdinių išsaugojimui, jei reikia, – pasiūlo juos genėti. Leidimą ar Sprendimą kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius Institucija išduoda ar priima, o Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisija teikia išvadą dėl būtinybės kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius įsitikinusi, kad šie želdiniai kelia fizinį pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ir eismo saugumui, ligų ar kenkėjų židinių susidarymo pavojų arba nėra kitų priimtinių alternatyvių sprendimų išsaugoti želdinius statant ar rekonstruojant statinius (17 punktas).

Aprašo 21 punkte reglamentuota, kad Leidimas ar Sprendimas neišduodamas, kai: privačios žemės savininkas ar valstybinės žemės valdytojas, kitas fizinis ar juridinis asmuo nepateikia papildomos informacijos priežastims, pateiktoms Prašyme, pagrįsti pagal Aprašo 18 punktą arba pateikia klaidingą informaciją apie prašomo kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti želdinio būklę; Institucija gauna neigiamą Komisijos išvadą.

Komisijoje nagrinėjamos bylos ribas apibrėžia suinteresuoto asmens kreipimasis dėl tam tikro sprendimo priėmimo ir viešojo administravimo subjekto priimtas sprendimas ar atlikti veiksmai. Komisija sprendžia dėl administracinių sprendimų ar veiksmų teisėtumo atsižvelgdama į tai, koks prašymas buvo paduotas institucijai ir kokią sprendimą turėjo teisę priimti institucija nagrinėdama jai paduotą prašymą, ar priimtas sprendimas atitinka aukštesnės galios teisės aktus, ar šis sprendimas priimtas surinkus pakankamai faktinių duomenų, ar nagrinėjant klausimą nebuvo pažeistos procedūrinės taisyklės, o kartu ir besikreipiančio asmens teisės.

Byloje nėra ginčo, kad pareiškėjos prašoma kirsti liepa yra saugotinas medis (Želdynų įstatymo 2 straipsnio 12 dalis, Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams 11 punktas). Taip pat nėra ginčo, kad pareiškėjai išduoto Leidimo, suteikiančio teisę intensyviai apgenėti liepą pagrindu, šio medžio genėjimo darbai jau yra atlikti.

Pareiškėjos teigimu, po atlikto intensyvaus genėjimo paaikškėjo naujos aplinkybės: viršutinėje medžio dalyje rastos trys didelės ertmės, kamieno ir lajos viršutinė dalis yra stipriai pažeista puvinio, tai patvirtina, kad medis yra prastos fitosanitarinės būklės, nestabilus ir gali kelti realų pavojų žmonėms, pastatams bei kitam turtui. Atsakovė laikosi pozicijos, kad pakartotinės liepos apžiūros metu (2026-05-18) po jos intensyvaus genėjimo pagal išduotą Leidimą nenustatė jokių želdinio blogos (avarinės) būklės požymių.

Pareiškėja savo nesutikimą su Skundžiamu raštu iš esmės grindžia tuo, kad Savivaldybė, nagrinėdama pareiškėjos prašymą leisti nukirsti liepą, nepakankamai įvertino faktines aplinkybes ir realią liepos būklę.

Atsakovės vertinimu, pagrįstai neišdavė leidimo kirsti liepą, o įvertinusi liepos būklę, išdavė leidimą liepą intensyviai nugenėti ir tai nurodė Skundžiamame rašte, tokį sprendimą priėmė išsamiai nustačiusi ginčui reikšmingas aplinkybes bei vadovaudamasi galiojančiais teisės aktais.

Iš bylos medžiagos matyti, kad pareiškėja 2026-03-17 Prašymu kreipėsi į Savivaldybės merą, siekdama gauti leidimą kirsti Žemės sklype augančią liepą ir nurodė prašymo pagrindą: liepos kamienas palinkęs link kaimynų namo ir kelia grėsmę jų turtui, šakos liečia aukštos įtampos elektros laidus, šaknys išsidriekusios po gyvenamuoju namu; 2023 m. per vėtrą lūžus liepos šakai, buvo

apgadinta transporto priemonė; liepos šakos virš transporto priemonių, stovinčių po medžiu, kelia grėsmę turtui, atstumas iki namo apie 3 m, bet kokios vėtros metu kelia realų pavojų turtui, žmonių gyvybei.

Atsakovės specialistai įvertino liepos būklę ir išdavė Leidimą, kuriuo buvo suteikta teisė pareiškėjai minėtą liepą intensyviai genėti. Skundžiamu raštu atsisakė išduoti leidimą liepos medžio kirtimui ir tokį sprendimą grindė šiuo teisiniu pagrindu: Želdinių įstatymo 13 straipsnio 1 dalimi bei Aprašo 17 punktu, nustatančiu, kad sprendžiant klausimą dėl būtinybės kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius, Savivaldybės vykdomoji institucija prioritetą teikia esamų sveikų, gyvybingų, estetiniu ir ekologiniu požiūriu vertingų, perspektyvių želdinių išsaugojimui, jei reikia, – pasiūlo juos genėti. Leidimą ar sprendimą šalinti želdinius Institucija išduoda ar priima įsitikinusi, kad šie želdiniai kelia fizinį pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ir eismo saugumui, ligų ar kenkėjų židinių susidarymo pavojų arba nėra kitų priimtinių alternatyvių sprendimų išsaugoti želdinius statant ar rekonstruojant statinius.

Visų pirma, asmens kreipimosi į viešojo administravimo subjektą forma nustatoma, atsižvelgiant į tokio kreipimosi turinį. Pagal Aprašo 6 punkto nuostatas, privačios žemės sklypo savininkas ar valstybinės žemės sklypo valdytojas dėl Leidimo išdavimo turi pateikti institucijai Aprašo 3 priede nustatytos formos prašymą. Nagrinėjamu atveju, pareiškėja, siekdama gauti atsakovės leidimą kirsti liepą, pateikė Kauno miesto savivaldybės merui nustatytos formos prašymą, kuriame pažymėjo, kad prašo leisti kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotiną medį, nurodė aplinkybes, kuriomis grindė savo prašymą, pateikė privalomus dokumentus.

VAĮ 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Taisyklių 45 punktas nustato, kad į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 p.); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 p.); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 p.); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 p.). Taip pat pažymėtina, kad administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai (VAĮ 10 str.).

Nagrinėjamu atveju, vadovaujantis Aprašo nuostatomis pagal pareiškėjos prašymą atsakovė turėjo priimti konkrečios formos administracinį sprendimą – Leidimą privačios žemės sklypo savininkui, nurodant želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydį, arba, nustačiusi, kad numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas prieštarauja Savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, Savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, motyvuotai atsisako jį išduoti ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja privačios žemės sklypo savininką (Aprašo 8 punktas). Leidimo forma patvirtinta Aprašo 1 priedu – „Leidimas kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius”.

Kaip nustatyta byloje, Savivaldybės meras pareiškėjos 2026-03-17 prašymo pagrindu 2026-04-13 išdavė Leidimą, kuriuo pareiškėjai suteikta teisė intensyviai genėti saugotiną medį – liepą ir Skundžiamu raštu pareiškėjai nurodė, kad atsisakė išduoti leidimą liepos medžio kirtimui, o išdavė leidimą intensyviai jo genėjimui, kompaktiškos lajos suformavimui, viršūnės trumpinimui (5-6 m), visų amalų šalinimui, nes kad apžiūros metu fizinio pavojaus požymių nenustatyta, šiam medžiui nenustatyta bloga (avarinė) būklė ar, kad minėtas medis keltų pavojų.

Posėdžio metu pareiškėja paaiškino, kad Leidimo pagrindu vykdant saugotino medžio – liepos intensyvų genėjimą paaiškėjo naujos aplinkybės, susijusios su šio želdinio būkle, taip pat tapo žinoma, kad pareiškėjai siekiant ekonomiškiausiu būdu įsivesti į gyvenamąjį namą dujas, saugotino medžio – liepos šaknys yra esminė kliūtis.

Šiame kontekste Komisija pažymi, kad nurodytos aplinkybės galėtų turėti reikšmės pareiškėjai inicijuojant naują administracinę procedūrą, t. y. pagal naują pareiškėjos prašymą dėl

leidimo kirsti saugotiną medį, tačiau nagrinėjamu atveju, atsakovė buvo saistoma tų aplinkybių, kurios buvo pareiškėjos nurodytos 2026-03-17 Prašyme ar nustatytos priimant sprendimą dėl leidimo kirsti medį ar leisti intensyviai genėti. Pagal nuosekliai formuojamą teismų praktiką, teismas (pagal analogiją – Komisija), nagrinėdamas ginčus dėl viešojo administravimo subjektų sprendimų teisėtumo, vykdo viešojo administravimo subjektų kontrolę <...> teismui vykdant viešojo administravimo subjektų kontrolę bylose dėl administracinių aktų panaikinimo, yra sprendžiama, *ar administracinis aktas buvo teisėtas jo priėmimo metu*. Administracinio akto teisėtumo, buvusio jo priėmimo metu, patikrinimas suponuoja išvadą, kad faktinės padėties pasikeitimas ar teisinio reglamentavimo pasikeitimas nedaro įtakos administracinio sprendimo teisėtumui“ (žr., pvz., LVAT 2013-12-02 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1865/2013; 2014-02-18 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-133/2014), „*kadangi teismas turi patikrinti skundžiamo administracinio akto teisėtumą ir pagrįstumą, buvusį jo priėmimo metu*“ (LVAT 2018-04-03 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-69-756/2018).

Komisija, įvertinusi bylos medžiagą, sprendžia, kad atsakovė dėl pareiškėjos 2026-03-17 Prašymo priėmė sprendimą, kuris išdėstytas dviejuose dokumentuose – Leidime ir Skundžiamame rašte. VAĮ 10 straipsnyje nėra nustatyta, keliuose rašytiniuose dokumentuose turi būti išdėstytas administracinio sprendimo pagrindimas (jo turinys) ir pats sprendimas dėl nustatytų ar suteiktų teisių, t. y. nereikalaujama, kad individualus administracinis sprendimas būtų surašytas vientisame dokumente. Be to, viešojo administravimo funkcijas viešojo administravimo subjektas atlieka, nustatyta tvarka vykdydamas vidaus administravimo veiklą, kurią reglamentuoja įstatymai arba jų pagrindų priimti teisės aktai (nagrinėjamu atveju, Aprašas). Šis teisinis reglamentavimas lemia, kad atitinkamo viešojo administravimo subjekto priimamų administracinių aktų formą, jų sudėtinės dalis ir pan. nustato šių viešojo administravimo subjektų vidaus administravimo veiklą reglamentuojantys įstatymai arba jų pagrindų priimti teisės aktai (žr., pvz., LVAT 2009-04-06 nutartį administracinėje byloje Nr. A438-426/2009; kt.). Todėl Komisija, tikrindama ar tinkamai buvo išnagrinėtas pareiškėjos 2026-03-17 prašymas, negali vertinti Skundžiamo rašto teisėtumą ir pagrįstumą atsietai nuo Leidimo.

Pažymėtina, jog išduotas Leidimas yra visiškai formalus, nes jis parengtas pagal nustatytą formą. Jame nurodyta, kad pagal pareiškėjos ir trečiojo suinteresuoto asmens prašymą yra leidžiama intensyviai genėti saugotiną medį – liepą, nurodyta kokia apimtimi tai galima atlikti, tačiau Leidime nenurodyta konkreti aktualaus įstatymo ir (ar) Aprašo teisės norma bei faktinis pagrindimas. Skundžiamame rašte nurodytas faktinis leidimo intensyviai genėti ir nesutikimo leisti kirsti liepą pagrindas, t. y. saugotinam liepos medžiui, kurio kamieno skersmuo 1,3 m aukštyje 78 cm, apžiūros metu fizinio pavojaus požymių nenustatyta, nes šiam medžiui nenustatyta bloga (avarinė) būklė ar, kad minėtas medis keltų pavojų. Be to, Skundžiamame rašte nurodytos teisės normos, kuriomis remiantis atsakovė turi pagrindo neišduoti leidimo kirsti saugotiną želdinį – Aprašo 17 punktą, kuris nustato, kad sprendžiant klausimą dėl būtinybės kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius Komisija ir Institucija prioritetą teikia esamų sveikų, gyvybingų, estetiniu ir ekologiniu požiūriu vertingų, perspektyvių želdinių išsaugojimui, jei reikia, – pasiūlo juos genėti. Leidimą ar Sprendimą kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius Institucija išduoda ar priima, o Komisija teikia išvadą dėl būtinybės kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius įsitikinusi, kad šie želdiniai kelia fizinį pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ir eismo saugumui, ligų ar kenkėjų židinių susidarymo pavojų arba nėra kitų priimtinių alternatyvių sprendimų išsaugoti želdinius statant ar rekonstruojant statinius, t. y. Skundžiamame rašte atsakovė nurodė teisinį ir faktinį priimto sprendimo pagrindą.

Komisijos vertinimu, kompleksinė Leidimo bei Skundžiamo rašto turinio analizė negalėjo sukliudyti pareiškėjai suprasti priimto sprendimo esmės, turinio, faktinių aplinkybių bei jų teisinio įvertinimo. Kita vertus, pareiškėja, gavusi atsakovės Leidimą, kuriuo buvo leista intensyviai genėti saugotiną liepą, o ne ją kirsti ar kitaip pašalinti, kaip prašyme buvo suformulavusi pareiškėja, turėjo galimybę šį Leidimą apskusti teisės aktų nustatyta tvarka, tačiau to nedarė, o pasinaudojo Leidime suteikta teise intensyviai genėti liepą.

Komisijos vertinimu, atsakovė pagal kompetenciją ir Apraše nustatytas procedūras atliko objektyvų faktinių aplinkybių įvertinimą. Savivaldybė sprendimą neišduoti leidimo kirsti liepą,

išdėstyta Skundžiamame rašte, tačiau leisti želdinį intensyviai genėti, pagrindė konkrečių faktinių aplinkybių vertinimu (atsakovės Aplinkos apsaugos skyriaus specialistai įvertino liepos būklę vietoje ir padarė išvadą, jog ji nėra avarinės būklės) bei konkrečiomis teisės normomis, atitinkančiomis ginčo teisinį santykį. Kaip jau nurodyta, atsakovė pareiškėjos prašymo pagrindu išdavė Leidimą, kurio pareiškėja neskundė, be to, jau net įgyvendino, tuo tarpu Skundžiamu raštu buvo pateikti duomenys, kurie dėl Leidimo formalizavimo negalėjo būti išdėstyti pačiame Leidime.

Apibendrinus nustatytas faktines aplinkybes konstatuotina, kad Skundžiamas raštas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytus reikalavimus administraciniam sprendimui, taip pat šio VAI 3 straipsnyje numatytų viešojo administravimo subjektų veiklos principų, t. y. įstatymo viršenybės, išsamumo ir objektyvumo principų. Taigi, atsakovės Skundžiamas raštas yra teisėtas ir pagrįstas, Komisija nenustatė pagrindų jį panaikinti, todėl pareiškėjos skundo reikalavimas panaikinti Skundžiamą raštą kaip nepagrįstą yra atmestinas kaip nepagrįstas. Netenkinus pareiškėjos skundo reikalavimo dėl Skundžiamo rašto panaikinimo, nėra teisinio pagrindo tenkinti ir išvestinį skundo reikalavimą – įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą, įvertinant po genėjimo paaiškėjusią faktinę medžio būklę, esant poreikiui, įpareigoti atlikti papildomą specialistų ekspertinį medžio būklės vertinimą, todėl šis reikalavimas taip pat atmestinas.

Proceso dalyviai procesiniuose dokumentuose ir posėdžio metu išdėstė daugiau argumentų, tačiau, Komisijos nuomone, jie nėra esminiai sprendžiant šią administracinę bylą ir niekaip nekeičia šiame sprendime padarytos išvados, todėl jų Komisija nenagrinės.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos X. X. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Daiva Bereikienė

Komisijos narės

Lionela Gelmanienė

Birutė Pranevičienė